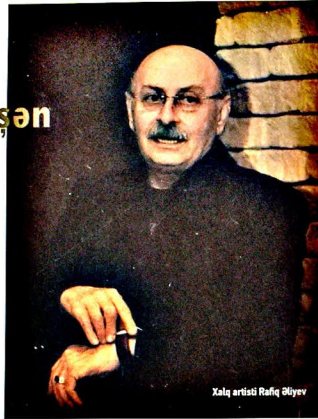

Öz səsiylə son mənzilə yola düşən AKTYOR

Aktorun sasi də özü kimi əla sənət asarı idi. Onun sasi haqqında ayrıca esse yazmışam. Bu yazımda göytək gürüldəyən, amma qulaq batırmayan sasinin yan keçə bilmirəm. Çünki filmlərdə həvəslə yaratdığı epizodik rollar kimi, mən də sənətkarı epizod-epizod sevmişəm. Əvvəlcə sasinin vürğunu olmuşam, bir müddət keçib rollarını bəyanmışam, sonra həmin sevgiləri birləşdirib sənətkarın özünü sevmişəm. Üstündən uzun müddət keçəndən sonra "İbflus" teatrında ifasını görüb bir də vurulmuşam. Bütün bu ehtiramın, rəğbətini kökü yənə gedib sasa bağlanı.

Xalq artisti Rafiq Əliyev

Dünya ömrünün pandemiyə dövrünü yaşayır. Yer üzünün canına koronavirus düşüb. Həmi taşıyışadı. Har kas evinə, kücrasına, içinə çəkilib. Bu aralar "virus" kəlməsi yaddığımızı əla hopub ki, hər şeyə əla onun gözüylə baxırıq. Hətta sənət sevgisinin də virusa bənzədirik. Amma yox, bu təşəbb ə COVID-19-dən öncə də vardı. Heyif deyil belə virusu yoluxmaq... Pandemiya dövründə, amma tamən başqa xəstəlikdən ruh olub Haqqə qovuşan Xalq artisti Rafiq Əliyev belkə də "səhna virusuyla" doğulmuşdu. Təsəvvür edin, sənətkar Leningrad Mədəniyyət İnstitutu Mədəni-maarif fakültəsinin rejissorluq bölməsində təhsil alıb. Əsgərlik xidmətindən sonra sənətdən aldığı təhsildən doymayıb, yənə sənədlərini hazırlayıb, bu dəfə Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunun Komediya aktyorluğu fakültəsinə qəbul olunub. Rafiq Əliyev həm rejissor, həm də aktyor kimi səhnamızda öz çığırını, öz yolunu beləcə açıb. Bu həm də onun şərəf yolu idi. Yot varsa, deməli bu yolu göstərən işıq də var. Onun sənət yolu üzərində daim yanən işıq isə əla öz içindən çuxan nurun olub.

Rafiq Əliyev ömrünün yarımsı Gənc Tamaşaçılar Teatrında keçirib. Əla həyatını də orda tapıb. Aktrisa Şəfağ Əliyeva ilə ailə qurub. O vaxta kimi ağar səhna onun evi idisə, bundan sonra ailəsi də teatr olur. Bir

teatra 30 ildən çox can qoymaq kənərdən belkə də asan görüna bilər. Amma bir-birindən maraqlı, ziddiyətli xarakterlərin bir yerə cəmləşdiyi teatrdə aktyor və eyni zamanda baş rejissor olmaq Rafiq Əliyevin alınna yazılıbmış. O, quruluş verdiyi tamaşalarda aktyor ordusunu rəm edə bildiyi kimi, özü də bir aktyor olaraq rejissorlarına uşaq tək inanırdı.

Rafiq Əliyev "Təki maraqlı xarakter olsun!" fikriylə yaşayən aktyorlardan idi. Belə olmasaydı, "Bumbaraş"da Bumbaraş, "Üç musketyor"da Aramis, "Tamas"da Andreyin, "Müsü Jordan və Darviş Mastalı şah"da Hətamxan ağanın, "Buratino"da Karabas-Barabən, "Müfəttiş"də Dobçinskiyin öhdəsindən gələ bilməzdi. Yaratdığı obrazların siyahısı o qədər uzundur ki, bilmirsən hənsindən yazasan... Hənsini tanırlıyasan... Yox, ancaq bir obrazından danışmaq istəyirəm. Düzüdr. özüm həmin tamaşanı canlı seyr etməmişəm. Amma Xalq artisti Şüküdə Yusupovdan tamaşanın diskini alıb, belkə də beş dəfə baxmışam. Buna bəxmək demək olmazdı, canım, qənimə hopdurmuşam. Bu, "ÜNS" Yəradıcıluq Məkanında rejissor Behram Osmanovun quruluş verdiyi Elçinin "Şəkspir" əsərindir. Həmin tamaşada Rafiq Əliyev Venerali rolunu canlandırır. Tragi-komediya bəzə onun qəhrəmanının replikası yox idi. Amma nə olsun? Tamaşa boyu sübut eləməyə çalışırdı ki, Yer üzünə Veneradan gəlib. Ağar deməyə fikrinə varsa və o fikrinə bütün varlığını inanırsansa, deməli, sözə ehtiyac qalmır. Rafiq Əliyev yaratdığı bütün rollarına həmin o Venerali kimi varlığı ilə, sidiq ürəkəndən inanırdı.

Ona görə də aktyor çəkildiyi filmlərdə yaratdığı epizodik rolları ilə də yadda qalıb. "Bəbamin babasının babası"ndakı reportyoru, "Ötən ilin son

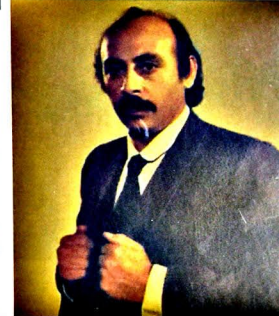
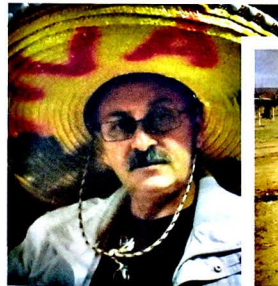

Rafiq Əliyev və İsmət Həsənov

Əvvəlcə sasinin vürğunu olmuşam, bir müddət keçib rollarını bəyanmışam, sonra həmin sevgiləri birləşdirib sənətkarın özünü sevmişəm

gecəsi"ndakı Süleymanı, "Üzeyir ömrü"ndəki Əli Terequlovu, "Dəm pancarası"ndakı general-qubernatoru, "Lətifə"dəki komsomol rəhbərini, "Üzğə vaxt"dakı qonşunu kim unudar? "Nə gözəldir bu dünya" filmində aktyorun yaratdığı Ramiz obrazı var. Dahi Üzeyir bəyin "Koroğlu" operasından Həsən xanın arıyasını oxuyur. Onun ifasını, sasinə necə unutmaq olar?

Aktorun sasi də özü kimi əla sənət asarı idi. Onun sasi haqqında ayrıca esse yazmışam. Bu yazımda də göytək gürüldəyən, amma qulaq batırmayan sasinin yan keçə bilmirəm. Çünki filmlərdə həvəslə yaratdığı epizodik rollar kimi, mən də sənətkarın epizod-epizod sevmişəm. Əvvəlcə sasinin vürğunu olmuşam, bir müddət keçib rollarını bəyanmışam, sonra həmin sevgiləri birləşdirib sənətkarın özünü sevmişəm. Üstündən uzun müddət keçəndən sonra "İbflus" teatrında ifasını görüb bir də vurulmuşam. Bütün bu ehtiramın, rəğbətini kökü yənə gedib sasa bağlanı.

Ömrü yolunun üstündə sənətkarla rastlaşmaq, o səslə, o işıqla salamlamaq, hal-ahval tutmaq şərəfi də yazmışam. 2018-ci ildə Teatr Xadimləri İttifaqının nəzdində yəradılan laboratoriyalardan "dramaturgiya" bölümündə ustad Ramiz Fətəliyevin tələbəsi olandan hər dərs günü sənətkarla də görüşürdük. Çox vaxt özünü görməsək də, sasinə İttifaqın dahlizindən eşidirdik. Sasi belə sevinc gətirirdi. Çünki onun sasi həm də alqış idi. Alqış isə içindəki fərahin səsidir.

Sonuncu dəfə Rafiq Əliyevin özünü görmədik, əla dahlizdən sasinə eşitdik...

Xüsusi karantini rejimi olsa də sənətkarın son mənzilə yola salanlardan biri də mən idim. Heç vaxt unutmaram. Bir qadın "Aktyor gedir, onu alqışlayın!" söylədi.

O, son mənzilinə də alqışla, əla öz səsiylə yola düşdü. Yolunuz açıq olsun, sizə sənətkar!

Ülviyə Heydarova
yazıçı-dramaturq